

L'EBRE I LA SEVA DESTRUCCIÓ
Isidor Cònsul

Andreu Carranza, **Llibre de les set xibeques. La riuada**. El Mèdol, Tarragona, 1997

Viure a la vora d'un riu deu imprimir caràcter com, temps enrere, es deia dels sacraments. Si més no, fer-ho a tocar de l'Ebre, sentir la remor de fons de la música de l'aigua, contemplar la majestat de la seva calma, ser a l'aguait de les dramàtiques pujades de nivell i participar de l'esclat de moviment i de vida que sempre han generat els rius deu ser una experiència important i positiva. Si no fos així, no s'explicaria el gruix de literatura que surt de l'Ebre per escampar-se per les obres de Sebastià Juan Arbó, Artur Bladé i Desumvila, Gerard Vergés o Jesús Moncada per posar els quatre atots més evidents; als quals caldrà afegir, en endavant, la fèrria tenacitat d'Andreu Carranza, autor pel cap baix de mitja dotzena de títols, i que no es mereix el silenci més aviat capciós i còmplice que ha rebut fins ara per part de la crítica. L'any 1990, amb **La tinta de la immortalitat** (1991), Andreu Carranza guanyà el Recull de Blanes i la seva obra narrativa ha donat les narracions aplegades a **Aigua de València** (1993) i **Riu avall** (1996), i les novel·les **El desert de l'oblit** (1993) i **Llibre de les set xibeques. La riuada** (1997). Com a poeta ha publicat el volum **Trilogia del deliri** (1993).

HISTÒRIA, FANTASIA I FICCIÓ

Per ara, **Llibre de les set xibeques. La riuada** concreta el treball més ambiciós emprès per l'autor i on sistematitza elements apuntats en llibres anteriors. A banda, i en un breu pòrtic introductori, el prologuista Xavier Vega es refereix al tema central de la novel·la, la destrucció de l'Ebre, però no en el sentit que el tracta Andreu Carranza sinó en el fil d'una reflexió político-paisatgística que lamenta el bandejament de l'Ebre de l'imaginari col·lectiu català: un imaginari, escriu, que només té homologats els paisatges barceloní, pirinenc i mediterrani, i on *nosaltres, la gent de l'Ebre, restem més enllà de les fronteres d'aquest imaginari, en terres ignotes plagades de monstres i d'Alteritat*. Segurament té raó el prologuista, però dubto que el pòrtic d'una novel·la

sigui l'espai adient per plantejar-ho. En tot cas, és ben cert que ***Llibre de les set xibeques. La riuada*** planteja com a tema ampli un procés de destrucció de l'Ebre i la riuada a què fa referència la cua del títol no és només la d'una històrica nit de 1982, també s'adreça a l'enorme riuada de progrés que ha canviat substancialment la fesomia de l'indret. Perquè, encara que se'ns comenti que el poble de la narració (Ocàs) no és ben bé Ascó, tot i les pampallugues que fa el joc canviat de les lletres, la novel·la també s'implica en la història d'una central nuclear, amb l'arribada d'allaus de treballadors foranis i amb la força d'una nova mentalitat industrial que ha capgirat de soca-rel el costumisme agrari i els tons acolorits de la pagesia i el comerç tradicional.

Des d'aquesta perspectiva, ***Llibre de les set xibeques. La riuada*** s'ajoca en una cruïlla de síntesi de tres elements singulars. Sobre el marc d'un document realista i una narrativa de costums que lamenta la pèrdua d'un món concret, Andreu Carranza mou els fils d'una ficció dinàmica i on els eixos de la realitat vénen contrapuntats per la fantasia al galop d'un llibre meravellós i desconcertant, el ***Llibre de les set xibeques***, un manuscrit màgic que guarda la memòria del passat i tafaneja la vida del present. La presència d'aquest llibre viu dins de la novel·la li fa respirar alenades de realisme màgic i aires de tradició oriental. A més, rere les pàgines més rodones del conjunt també sembla fàcil rastrejar-hi un doble curs de fontaneria literària que recull, d'una banda, l'herència fantàstica de Perucho, i el realisme entre foteta i nostàlgic de Jesús Moncada, de l'altra.

Allò que potser manca a ***Llibre de les set xibeques. La riuada*** és el control interior de la pròpia experiència narrativa. Sovint, la novel·la es presenta com una riuada de força que se t'endú vertiginosament i sense contemplacions. I el lector enyora, a estones, l'eficàcia d'alguna resclosa poderosa per aturar l'embat i posar un punt d'ordre al garbuix que es desboca. Tot i això, proposo de prestar més atenció a Andreu Carranza, encara que només sigui perquè el seu darrer lliurament es mou a un nivell que no és pitjor que el que balla bona part de la narrativa catalana actual.

Isidor Cònsul